

Cauza C-484/20

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

1 octombrie 2020

Instanța de trimitere:

Oberlandesgericht München (Germania)

Data deciziei de trimitere:

1 octombrie 2020

Apelantă-pârâtă:

Vodafone Kabel Deutschland GmbH

Intimată-reclamantă:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und
Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.

[omissis]

ORDONANȚĂ

în procedura dintre

**Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –
Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.**, [omissis] Berlin
– intimată-reclamantă –

[omissis]

împotriva

Vodafone Kabel Deutschland GmbH, [omissis] Unterföhring
– apelantă-pârâtă –

[omissis] **[OR 2]**

În urma ședinței din 1 octombrie 2020, Secția a 29-a civilă a Oberlandesgericht
München [Tribunalul Regional Superior din München, Germania] [omissis]

a decis:

- I. Suspendă [*omissis*] procedura.
- II. Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul articolului 267 TFUE, următoarea întrebare preliminară în vederea interpretării articolului 62 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE [denumită în continuare pe scurt „Directiva (UE) 2015/2366”]:
  - Articolul 62 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/2366 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări sau unei practici naționale care, în calitate de regim tranzitoriu în cazul obligațiilor cu durată nedeterminată din contractele cu consumatorii, permite punerea în aplicare a interdicției costurilor de utilizare a instrumentelor de plată și a serviciilor de plată, prevăzută de dispoziția națională de transpunere corespunzătoare, numai dacă obligația subiacentă a luat naștere începând cu 13 ianuarie 2018, dar nu și în cazul în care obligația subiacentă a luat naștere anterior datei de 13 ianuarie 2018, iar executarea unor (noi) operațiuni de plată începe abia de la 13 ianuarie 2018? [OR 3]

Motive:

În fața instanței de trimitere, părțile sunt în dezacord cu privire la aspectul dacă pârâta, în calitate de operatoare a unei rețele de cablu și furnizoare de acces la internet, are dreptul să solicite consumatorilor, în conformitate cu Condițiile comerciale generale pe care le utilizează, un tarif fix așa-numit de auto-plătitor în cuantum de 2,5 euro pentru fiecare plată, în cazul în care aceștia nu au autorizat pârâta să debiteze direct contul bancar, ci achită ei înșiși facturile prin intermediul unui virament SEPA, în condițiile în care obligația subiacentă a luat naștere anterior transpunerii Directivei (UE) 2015/2366 în dreptul național la 13 ianuarie 2018, însă executarea unor (noi) operațiuni de plată este începută abia ulterior acestei date.

1. Cadrul juridic**a. Dreptul Uniunii**

Considerentele Directivei (UE) 2015/2366 au, în extras, următorul conținut:

„(1) În ultimii ani s-au înregistrat progrese semnificative în materie de integrare a plăților de mică valoare în Uniune, în particular în contextul

textelor legislative ale Uniunii referitoare la plăți, în special prin Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului, Regulamentul (CE) nr. 924/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului și Regulamentul (UE) nr. 260/2012 al Parlamentului European și al Consiliului. Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului a completat în continuare cadrul legislativ pentru serviciile de plată prin stabilirea unei limite specifice pentru posibilitatea comercianților cu amănuntul de a aplica suprataxe clienților pentru utilizarea unor anumite mijloace de plată.

[...]

(6) Ar trebui instituite norme noi care să acopere lacunele legislative și care, în același timp, să ofere mai multă claritate juridică și să asigure o aplicare consecventă a cadrului legislativ în întreaga Uniune. Ar trebui garantate condiții de operare echivalente participanților existenți la piață și celor nou-apăruți, permițând noi mijloace de plată pentru a face accesibilă o piață mai mare și **[OR 4]** asigurând un nivel ridicat de protecție a consumatorilor care utilizează aceste servicii de plată în întreaga Uniune. Aceasta ar trebui să conducă la o mai mare eficiență a sistemului de plată în ansamblu, la mai multe opțiuni și la o mai mare transparență în materie de decontare de plată, sporind în același timp încrederea consumatorilor într-o piață armonizată a plăților.

[...]

(66) Practicile naționale diferite în ceea ce privește comisioanele aplicate pentru utilizarea unui instrument de plată („suprataxare”) au generat o situație foarte eterogenă pe piața plăților din Uniune și au devenit o sursă de confuzie pentru consumatori, în special în contextul comerțului electronic și transfrontalier. Comercianții stabiliți în statele membre în care suprataxarea este autorizată oferă produse și servicii în statele membre în care suprataxarea este interzisă și aplică suprataxarea consumatorului. De asemenea, există multe exemple de comercianți care au impus consumatorilor costuri mult mai ridicate decât costul suportat de respectivii comercianți pentru utilizarea unui anumit instrument de plată. În plus, un argument solid pentru revizuirea practicilor de suprataxare este susținut de faptul că Regulamentul (UE) 2015/751 stabilește norme pentru comisioanele interbancare aplicabile plăților cu cardul. Comisioanele interbancare constituie principalul component al comisioanelor comerciale pentru carduri și pentru plățile cu cardul. Suprataxarea este practica de orientare utilizată uneori de către comercianți pentru a compensa costurile suplimentare ale plăților cu cardul. Regulamentul (UE) 2015/751 impune limite pentru nivelul comisioanelor interbancare. Respectivele limite se vor aplica înainte de interdicția stabilită de prezenta directivă. În consecință, statele membre ar trebui să aibă în vedere să împiedice beneficiarii plății să solicite comisioane pentru utilizarea instrumentelor de plată pentru care comisioanele

interbancare sunt reglementate în capitolul II din Regulamentul (UE) 2015/751.

[...]

(99) Este necesar să se asigure punerea în aplicare efectivă a dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive. Prin urmare, ar trebui să se instituie proceduri adecvate prin intermediul cărora să se poată trata plângerile împotriva prestatorilor de servicii de plată care nu respectă dispozițiile respective și prin care să se asigure impunerea, dacă este cazul, a unor sancțiuni adecvate, eficiente, proporționale și cu efect de descurajare. [...]” **[OR 5]**

Directiva (UE) 2015/2366 prevede printre altele:

„Articolul 2

Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta directivă se aplică serviciilor de plată prestate în cadrul Uniunii.
- (2) Titlurile III și IV se aplică operațiunilor de plată în moneda unui stat membru în cazul în care atât prestatorul de servicii de plată al plătitorului, cât și prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății sunt situați în Uniune, sau în cazul în care unicul prestator de servicii de plată implicat în operațiunea de plată este situat în Uniune.

[...]

Articolul 4

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții: [...]

9. «beneficiar al plății» înseamnă persoana fizică sau juridică care este destinatarul vizat al fondurilor care au făcut obiectul unei operațiuni de plată;(...)
14. «instrument de plată» înseamnă un dispozitiv (dispozitive) personalizat(e) și/sau orice set de proceduri convenite între utilizatorul serviciilor de plată și prestatorul de servicii de plată și folosit pentru a iniția un ordin de plată.

[...]

Articolul 62

Comisioane aplicabile

- (4) În orice caz, statele membre se asigură că beneficiarul plății nu solicită comisioane pentru utilizarea de instrumente de plată pentru care comisioanele interbancare sunt reglementate în temeiul capitolului II din Regulamentul (UE) 2015/751 și nici **[OR 6]** pentru serviciile de plată cărora li se aplică Regulamentul (UE) nr. 260/2012.

[...]

Articolul 107

Armonizare completă

- (1) Fără a aduce atingere articolului 2, articolului 8 alineatul (3), articolului 32, articolului 38 alineatul (2), articolului 42 alineatul (2), articolului 55 alineatul (6), articolului 57 alineatul (3), articolului 58 alineatul (3), articolului 61 alineatele (2) și (3), articolului 62 alineatul (5), articolului 63 alineatele (2) și (3), articolului 74 alineatul (1) al doilea paragraf și articolului 86, în măsura în care prezenta directivă conține dispoziții armonizate, statele membre nu mențin și nici nu introduc alte dispoziții decât cele prevăzute în prezenta directivă.

[...]

Articolul 115

Transpunere

- (1) Statele membre adoptă și publică până la 13 ianuarie 2018, actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.
- (2) Statele membre aplică aceste dispoziții începând de la 13 ianuarie 2018.”

Regulamentul (UE) nr. 260/2012 prevede următoarele:

„Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

- (1) Prezentul regulament stabilește reguli pentru operațiunile de transfer de credit și de debitare directă în euro pe teritoriul Uniunii, în care atât **[OR 7]** prestatorul de servicii de plată al plătitorului, cât și prestatorul de servicii al beneficiarului plății se află pe teritoriul Uniunii sau în care unicul prestator de servicii de plată (denumit în continuare «PSP») implicat în operațiune se află pe teritoriul Uniunii.”

b. Dreptul național

Articolul 270a din Bürgerliches Gesetzbuch [(Codul civil), denumit în continuare „BGB”], introdus începând din 13 ianuarie 2018 prin Legea din 17 iulie 2017 [*omissis*] prevede:

„Orice convenție prin care debitorul este obligat să plătească un comision pentru o debitare SEPA de bază, pentru o debitare SEPA între întreprinderi, pentru un virament SEPA sau pentru o operațiune cu un card de plată este nulă. Prima teză se aplică utilizării cardurilor de plată numai în cazul operațiilor de plată efectuate de consumatori, atunci când acestea fac obiectul capitolului II din Regulamentul (UE) 2015/751 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind comisioanele interbancare pentru tranzacțiile de plată cu cardul (JO 2015, L 123, p. 1).”

Norma tranzitorie prevăzută la articolul 229 punctul 45 din Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch [Legea de punere în aplicare a Codului civil, denumită în continuare „EGBG”], adăugat începând de la 13 ianuarie 2018 prin Legea din 17 iulie 2017 [*omissis*] prevede:

- „(1) Obligațiile care au ca obiect executarea unor operațiuni de plată și care au luat naștere începând cu 13 ianuarie 2018 nu sunt reglementate decât de Codul civil și de articolul 248, în versiunea în vigoare începând de la 13 ianuarie 2018.
- (2) Obligațiile care au ca obiect executarea unor operațiuni de plată și care au luat naștere înainte de 13 ianuarie 2018 sunt reglementate de Codul civil și de articolul 248, în versiunea în vigoare până la 13 ianuarie 2018, cu excepția cazului în care paragrafele (3) și (4) prevăd altfel.
[OR 8]
- (3) În cazul în care, fiind o obligație prevăzută la paragraful (2), executarea unei operațiuni de plată nu a început decât la 13 ianuarie 2018, operațiunea de plată este supusă numai Codului civil și articolului 248, în versiunea în vigoare începând cu 13 ianuarie 2018.
- (4) Articolul 675f alineatul 3 din Codul civil, în versiunea în vigoare începând cu 13 ianuarie 2018, se aplică de asemenea, începând de la această dată, și obligațiilor prevăzute la paragraful (2).
- (5) Articolul 270a din Codul civil se aplică tuturor obligațiilor născute începând cu 13 ianuarie 2018.”

2. Împrejurările procedurii principale

- a. Reclamantul, o asociație de protecție a consumatorilor având calitate procesuală activă în temeiul dreptului german, solicită pârâtei, o operatoare a

unei rețele de cablu și furnizoare de acces la internet, după ce în prealabil a efectuat o punere în întârziere, să înceteze să utilizeze, în cadrul acțiunilor comerciale – cu excepția cazului în care acestea sunt derulate în raport cu întreprinzătorii – sau să invoce în cadrul unor contracte de servicii de telecomunicații și de servicii de cablu o condiție comercială generală care are următorul cuprins: „*Tarif fix de auto-plătitor: tarif fix per plată fără debitarea directă a contului bancar – 2,50 euro.*”

Începând cu transpunerea în dreptul german a Directivei (UE) 2015/2366 la 13 ianuarie 2018, pârâta face, în cadrul contractelor sale, o distincție între contracte existente și contracte noi. În contractele existente încheiate înainte de 13 ianuarie 2018, pârâta utilizează, în descrierea prețurilor și a serviciilor, clauza sus-menționată, care, de exemplu, nu exclude viramentele SEPA. Clauza nu mai figurează în lista prețurilor aplicabilă noilor contracte încheiate începând cu 13 ianuarie 2018.

Pârâta consideră că are dreptul să utilizeze clauza pentru contractele existente, întrucât interdicția de a percepe tarife suplimentare, prevăzută la articolul 270a din Codul civil, se aplică doar obligațiilor cu durată nedeterminată născute începând cu 13 ianuarie 2018. În consecință, ea ar avea dreptul să perceapă tariful fix de auto-plătitor și după această dată, în cazul **[OR 9]** contractelor existente încheiate cu o dată anterioară acestei date, din moment ce dispoziția tranzitorie clară a articolului 229 punctul 45 alineatul (5) din EGBG se referă la nașterea obligației începând cu 13 ianuarie 2018, astfel încât o aplicare retroactivă a articolului 270a din BGB nu poate fi avută în vedere, chiar dacă plățile au fost efectuate începând cu 13 ianuarie 2018.

În schimb, reclamantul apreciază că interdicția perceperii de tarife suplimentare începând cu 13 ianuarie 2018 se aplică de asemenea contractelor existente a căror dată de încheiere este anterioară datei de 13 ianuarie 2018. Dat fiind că articolul 62 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/2366 urmărește să stabilească, începând cu data de referință, condiții identice pe piața internă, dispoziția de transpunere a articolului 270a din BGB ar trebui să se aplice independent de durata unui contract și, prin urmare, și obligațiilor cu durată nedeterminată născute înainte de 13 ianuarie 2018. Dispoziția tranzitorie din cuprinsul articolului 229 punctul 45 alineatul (5) din EGBG ar trebui interpretată, conform ideii juridice enunțate la articolul 229 punctul 45 alineatul (3) din EGBG, în sensul că, în cazul contractelor încheiate anterior datei de 13 ianuarie 2018 se aplică dreptul nou, în vigoare de la data de referință, atunci când și operațiunile de plată încep de la data de 13 ianuarie 2018.

- b. Instanța de trimitere tinde să considere aplicabilă reglementarea națională de transpunere a articolului 62 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/2366, care figurează la articolul 270a din BGB, chiar și atunci când obligația cu durată nedeterminată pe care se întemeiază plățile s-a născut înainte de 13 ianuarie

2018, dar executarea unor (noi) operațiuni de plată în temeiul acesteia începe abia după această dată, întrucât, de exemplu – precum în speță – tarifele de utilizare a cablului sau a serviciilor de internet sunt exigibile periodic, de regulă la intervale lunare.

Este determinant în această privință, potrivit instanței de trimitere, că articolul 62 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/2366 se referă numai la utilizarea instrumentelor de plată și a serviciilor de plată, în privința cărora impune, prin intermediul armonizării complete, interdicția perceperii de tarife suplimentare beneficiarului plății pentru perioada ulterioară datei de 13 ianuarie 2018, la care expiră termenul de transpunere. În schimb, directiva nu se referă la nașterea raportului obligațional care se află la originea plăților. **[OR 10]**

În consecință, instanța de trimitere tinde să aplice interdicția perceperii de tarife și contractelor existente încheiate anterior datei de 13 ianuarie 2018, întrucât, potrivit considerentului (6) al directivei, trebuie să se asigure o aplicare consecventă, în întreaga Uniune, a cadrului legislativ în materie de plăți, să se garanteze condiții echivalente de desfășurare a activității operatorilor economici existenți, precum și celor noi, precum și un nivel ridicat de protecție a consumatorilor pe întreg teritoriul Uniunii, în ceea ce privește utilizarea serviciilor de plată în ansamblul lor. Potrivit considerentului (66), practicile naționale diferite în legătură cu comisioanele aplicate pentru utilizarea unui instrument de plată, care au generat o situație foarte eterogenă pe piața plăților din Uniune și au devenit o sursă de confuzie pentru consumatori, ar trebui uniformizate, interzicând beneficiarilor de plăți să solicite tarife de utilizare a anumitor instrumente de plată. Această uniformizare la nivelul Uniunii ar fi compromisă dacă, în cazul obligațiilor cu durată nedeterminată, statele membre, în viitor, ar permite, pentru o durată indefinită, să existe modalități diferite de calcul al tarifelor pentru motivul că data care trebuie luată în considerare este momentul nașterii obligației în temeiul dreptului național, iar nu data expirării termenului de transpunere a directivei, 13 ianuarie 2018.

Instanța de trimitere consideră că o aplicare generală a interdicției privind tarifele suplimentare la plățile efectuate începând cu 13 ianuarie 2018 este pusă în prezent sub semnul întrebării de modul de redactare a dispoziției tranzitorii a articolului 229 punctul 45 alineatul (5) din EGBG, care se referă numai la nașterea obligației [*omissis*]. [opinii din doctrina relevantă] **[OR 11]**

Prin [*omissis*] întrebarea preliminară, instanța de trimitere solicită Curții de Justiție interpretarea articolului 62 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/2366, deoarece instanța de trimitere consideră că, potrivit sensului normei, trebuie să i se confere o aplicare nelimitată în timp începând cu 13 ianuarie 2018, astfel încât, de la acel moment și independent de momentul

nașterii obligațiilor cu durată nedeterminată, în Uniune este instituit un regim uniform de taxare pentru piața sistemelor de plată.

[*omissis*]

DOCUMENT DE LUCRU